

Sygn. akt III U 198/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – SSO Anna Moskal

Protokolant: st.sekr.sąd. Małgorzata Raszek

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2022 r. w Tarnobrzegu

na rozprawie

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem okresu od 01.03.1980r. do 14.03.1983r. jako okresu składkowego

na skutek A. S.

od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 2 lutego 2022r. znak: (...) uchylonej decyzją z dnia 29.03.2022r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 198/22

UZASADNIENIE

Dnia 19.01.2022r. A. S. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego poprzez uwzględnienie ponownie obliczonego kapitału początkowego i doliczenie okresów składkowych /nieskładkowych.

Do wniosku dołączyła zaświadczenie (...) Rolniczego im. H. K. w K. z dnia 03.12.2021r. potwierdzające, że od 01.03.1980r. rozpoczęła na tej uczelni studia inżynierskie, które programowo winny być ukończone 28.02.1983r. i zakończyła je obroną pracy dyplomowej dnia 14.03.1983r. zaś 01.10.1983r. rozpoczęła studia magisterskie, które programowo winna ukończyć 28.02.1985r., a zakończyła obroną pracy dyplomowej dnia 10.04.1986r.. Od dnia 01.03.1980r. do 14.03.1983r. korzystała ze stypendium fundowanego przez Urząd Wojewódzki w R. przyznane w wysokości 2000 zł miesięcznie.

Dołączyła również umowę o stypendium fundowane którą zawarła z Urzędem Wojewódzkim w R..

Decyzją z dnia 02.02.2022r. znak: (...) organ rentowy przeliczył jej emeryturę od dnia 01.01.2022r. i ustalił jej wysokość zgodnie z art. 26c ustawy emerytalnej na 1914,63 zł, zaznaczając iż jest ona świadczeniem mniej korzystnym od pobieranej przez nią emerytury nauczycielskiej w kwocie 2684,31 zł.

Kolejną decyzją z tego samego dnia znak: (...) poinformował, że przy przyznaniu emerytury nauczycielskiej w decyzji z dnia 26.09.2012r. został zaliczony okres studiów od 01.04.1980r. do 31.03.1983r.

Uzasadniał, że zgodnie z art. 7 okresami nieskładkowymi są okresy nauki w szkole wyższej na jednym kierunku pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów. Powołując się na przepis art. 112 ustawy stwierdził, że na wniosek emeryta następuje ponowne ustalenie wysokości świadczenia poprzez doliczenie wyłącznie nieuwzględnionych dotychczas okresów składkowych.

Od powyższej decyzji znak (...) A. S. złożyła odwołanie domagając się uwzględnienia okresów studiów od 01.03.1980r. do 14.03.1983r. jako okresu składkowego uzasadniając, że została na nie skierowana przez UG w R. jako pracownica tego urzędu i w tym czasie otrzymywała stypendium fundowane z Urzędu Wojewódzkiego w R.. Podniosła, że zgodnie z uchwałą Rady Ministrów nr 158 z 7 grudnia 1976r. w sprawie składników funduszu płac (MP nr 43, poz. 212) stypendia były wypłacane z osobowego funduszu płac, co oznacza że musiały być od nich odprowadzane składki – w konsekwencji okres ten powinien być uwzględniony przy wymiarze emerytury jako okres składkowy. Na uzasadnienie swojego stanowiska powołała również Biuletyn ZUS W-wa z 2003 roku.

Po wniesieniu odwołania decyzją z dnia 29.03.2022r. organ rentowy uchylił zaskarżoną decyzję z dnia 02.02.2022r. znak: (...) i przeliczył emeryturę wnioskodawczyni od daty zgłoszenia wniosku tj. od 01.01.2022r. zgodnie z art. 26c ustawy emerytalnej na kwotę 2289,36 zł.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 31.03.2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniał, że na skutek złożonego wniosku ponownie ustalono kapitał początkowy zgodnie z art. 174 ust. 2 przyjmując do jego obliczenia okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt1 – 3 i 6 – 12, a w tym konkretnym przypadku zgodnie z art. 7 ust. 9 tj. okres nieskładkowy w postaci nauki w szkole wyższej na jednym kierunku studiów pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów.

Wyjaśnił, że przeliczenia dokonano po odwołaniu na skutek ponownej analizy materiału dowodowego i decyzją z dnia 28.03.2022r. ustalono kapitał początkowy z uwzględnieniem jako okres nieskładkowego okresu studiów w prawidłowym wymiarze potwierdzonym przez (...) Rolniczy w K. tj. od 01.03.1980r. do 28.02.1983r. Studia magisterskie odbyte w okresie od 01.10.1983r. do 28.02.1985r. były kontynuowane już w okresie zatrudnienia w Szkole Podstawowej w R.. Zatrudnienie to zostało podjęte od 15.04.1983r. i pokrywało się w całości z okresem odbywania studiów magisterskich w związku z tym do obliczenia kapitału zostało uwzględnione to zatrudnienie jako okres składkowy, a więc korzystniejszy.

Wyjaśnił również, że stypendia fundowane objęte były składką na ubezpieczenia społeczne o ile były wypłacane własnemu pracownikowi, natomiast w trakcie studiów inżynierskich odwołująca nie była zatrudniona.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił i zważył, co następuje:

Odwołująca A. S. ur.(...) dnia 03.09.2012r. złożyła wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączyła m.in. świadectwo pracy z Urzędu Gminy w R., potwierdzające jej zatrudnienie u tego pracodawcy na pełnym etacie od 01.01.1979r. do 28.02.1980r.. Zaznaczono tam, że stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron. Dołączyła również świadectwo pracy z dnia 31.08.2012r. potwierdzające jej zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin w charakterze nauczyciela w Szkole Podstawowej im. M. K. w Z. od 15.04.1983r. do 31.08.2011r. oraz kopię indeksu wystawionego przez Akademię Rolniczą im. (...) w K. potwierdzającą, że była studentem tej uczelni od 01.03.1980r. a egzamin dyplomowy inżynierski złożyła 14.03.1983r.

Decyzją z dnia 26.09.2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał jej od dnia 01.09.2012r. prawo do tzw. emerytury nauczycielskiej. Do ustalenia wysokości tego świadczenia uwzględniono 28 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 5 lat i 5 miesięcy okresów nieskładkowych.

Wcześniejszą decyzją z dnia 09.12.2003r. znak: (...) – 2003, wydaną na wniosek z dnia 22.07.2003r., organ rentowy ustalił dla odwołującej kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. z uwzględnieniem 14 lat 2 miesięcy okresów składkowych oraz 4 lat 8 miesięcy okresów nieskładkowych.

Dnia 10.12.2015r. A. S. złożyła wniosek o uwzględnienie do stażu pracy okresu studiów i dołączyła kopię dyplomu wystawionego przez Akademię Rolniczą im. (...) w K. potwierdzającą, że odbywała studia na tej uczelni od 1 marca 1980r., a 14 marca 1983r. złożyła egzamin dyplomowy.

zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego „w związku z wejściem w życie ustawy z dniem 01.10.2013r. – przepisów art. 174 ust. 3b ustawy emerytalnej” uwzględniając 14 lat 7 miesięcy okresów składkowych, 3 lata 1 miesiąc okresów nieskładkowych oraz 2 lata 1 miesiąc sprawowania opieki nad dziećmi – łącznie 5 lat 2 miesiące okresów nieskładkowych.

W decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 28.03.2022r. , wydanej po wniesieniu odwołania, uwzględniono 14 lat 1 miesiąc okresów składkowych i okresy nieskładkowe: 1 miesiąc, 2 lata 7 miesięcy sprawowania opieki nad dziećmi, 3 lata nauki w szkole wyższej.

Dnia 12.07.2018r. A. S. złożyła wniosek o przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym zaznaczając, że wszelkie dokumenty znajdują się już w ZUS-ie. Decyzją z dnia 30.07.2018r. znak: (...) organ rentowy przyznał jej prawo do wnioskowanego świadczenia, zawieszając jednocześnie jego wypłatę ponieważ wysokość emerytury przyznanej w decyzji z dnia 26.09.2012r. (tzw. emerytury nauczycielskiej) była świadczeniem korzystniejszym.

W okresie od 01.03.1980r. do 14.03.1983r. A. S. odbywała studia inżynierskie na Akademii Rolniczej im. (...) w K.. Ich programowe zakończenie winno nastąpić 28.02.1983r. Następnie kontynuowała studia inżynierskie na tej samej uczelni od 01.10.1983r. do 10.04.1986r., z tym że programowe ich ukończenie winno nastąpić 28.02.1985r.

W okresie studiów inżynierskich dnia 20.03.1980r. zawarła umowę o stypendium fundowane z Urzędem Wojewódzkim w R. Wydział (...) Żywnościowej i (...), na mocy której za pośrednictwem Akademii Rolniczej przez 12 miesięcy w roku, począwszy od 1 marca 1980r. aż do końca studiów, miała otrzymywać stypendium fundowane w wysokości 2000 zł miesięcznie. W zamian za co zobowiązana była po zakończeniu studiów podjąć pracę u fundatora, nie później niż w ciągu 2 miesięcy od daty ukończenia studiów i wykonywać tę pracę przez okres 3 lat. W przypadku nie spełnienia tego ostatniego warunku zobowiązana była do zwrotu pobranego stypendium.

(dowód:

- dokumenty zawarte w aktach rentowych i kapitałowych wnioskodawczyni)

Sąd uznał za wiarygodne przeprowadzone w sprawie dowody z dokumentów, gdyż zostały one wydane przez uprawnione osoby w przepisanej formie, ponadto żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

Wnioskodawczyni A. S. domagała się uwzględnienia przy obliczaniu wysokości emerytury okresu studiów inżynierskich od 1.03.1980r do 14.03.1983r. jako okresu składkowego, argumentując to faktem pobierania w tym czasie stypendium fundowanego.

Odwołująca jest uprawniona do tzw. wcześniejszej emerytury nauczycielskiej, w systemie tzw. zdefiniowanego świadczenia, której wysokość jest ustalona zgodnie z art 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.Dz.U. 2022.504), zwanej dalej ustawą, który stanowi w ust.1, że emerytura wynosi :

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych.

Z kolei zgodnie z przepisem art. 5 ust. 1 i 2 ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i ustalaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust.2-5, okresy składkowe, o których mowa w art. 6 i okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 ustawy, z tym że okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Katalog okresów składkowych i nieskładkowych jest katalogiem ustawowym i zamkniętym. Okresy składkowe wymienione są w art. 6 ustawy, zaś okresy nieskładkowe w art. 7.

ZUS uwzględnił odwołującej przy obliczaniu emerytury nauczycielskiej i ustalaniu kapitału początkowego okres odbywania studiów inżynierskich od 01.03.1980r. do 28.02.1983r., tj. wyłącznie w zakresie wynikającym z programowego trwania studiów, jako okres nieskładkowy, zgodnie z art. 7 pkt. 9 ustawy, który stanowi, że okresem składkowym jest okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów.

Z zaświadczenia (...) Rolniczego im. H. K. w K. z dnia 03.12.2021r. wynika, że programowe ukończenie studiów winno nastąpić 28.02.1983r., a więc okres studiów podlega uwzględnieniu tylko do tej daty, mimo że egzamin inżynierski A. S. zdała dopiero 14.03.1983r.

Brak jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia spornego okresu studiów jako okresu składkowego, tylko dlatego że w tym czasie odwołująca pobierała stypendium fundowane z Urzędu Wojewódzkiego.

Przepis art. 6 ust. 2 ustawy wymienia, które okresy przypadające przed 15 listopada 1991r. uważa się za składkowe, niezależnie od tego czy została za nie opłacona składka na ubezpieczenie społeczne czy też nie było obowiązku opłacania za nie składek. Podstawowe wymienione tam okresy to zatrudnienie po ukończeniu 15 lat życia. W art. 6 ust. 2 pkt. 17 ustawy wymieniony jest jako składkowy okres „pobierania stypendium sportowego z tytułu wyczynowego uprawiania sportu na obszarze Państwa Polskiego po ukończeniu 15 roku życia, z wyjątkiem okresów pobierania stypendium przez osoby uczące się lub studiujące w systemie studiów dziennych”.

Jest poza sporem, że A. S. od 01.03.1980r. do 14.03.1983r. nie pozostawała w stosunku pracy. Nie była też osobą pobierającą stypendium sportowe, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 17 ustawy, stąd brak jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia tego okresu przy obliczaniu emerytury wcześniejszej jako składkowego.

Powoływany przez odwołującą zapis Uchwały Rady Ministrów Nr 158 z dnia 7 grudnia 1976r. w sprawie składników funduszu płac (M.P.1976.43.212) niczego tu nie zmienia. Z całej treści tego aktu prawnego wybrała ona tylko zapis § 4 pkt 1 lit.c, który stanowi, że osobowy fundusz płac obejmuje min. stypendia pracownicze i fundowane. Tymczasem każdy akt prawny tworzy pewną całość. Gdyby odwołująca przeczytała Uchwałę 158 od początku to już z § 1 dowiedziałyby się, że fundusz płac obejmuje wszelkie wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze z tytułu pracy wykonywanej przez osoby fizyczne na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej niezależnie od źródeł finansowania tych wypłat i świadczeń, z wyłączeniem wynagrodzeń za te prace, od których pobiera się podatek dochodowy, obrotowy lub gruntowy. Do funduszu płac zalicza się również zasiłki chorobowe w okresie **trwania stosunku pracy**.

Jak ustalono wcześniej, wnioskodawczyni w spornym okresie nie pozostawała w stosunku pracy ani z Urzędem Wojewódzkim w R. ani z żadnym innym podmiotem.

Ze względów przytoczonych wyżej, z uwagi na treść obowiązujących przepisów, nie jest również możliwe uwzględnienie spornego okresu jako składkowy przy ustalaniu kapitału początkowego, służącego do obliczenia emerytury w systemie zdefiniowanej składki.

Zgodnie z przepisem art.25 ust.1 ustawy podstawę obliczenia takiej emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Przepis art. 174 ust. 1 ustawy stanowi, że kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Skoro brak jest podstaw do uznania spornego okresu za okres składkowy w rozumieniu art.6 ustawy, to nie może on zostać jako taki uwzględniony także do obliczenia kapitału początkowego, służącego do obliczenia emerytury w systemie zdefiniowanej składki.

Mając przytoczone okoliczności na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie jako niezasadne